

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
ΤΩΝ ΡΟΜΑ

ΣΥΝΟΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ
2017-2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	4
1. Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, Στρατηγικοί Στόχοι & Υφιστάμενη Κατάσταση.....	4
1.1 Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά.....	4
1.2 Στρατηγικοί στόχοι της Ειδικής Γραμματείας.....	5
1.3 Υφιστάμενη κατάσταση - Χαρτογράφηση.....	6
2. Οι ενέργειες της Ειδικής Γραμματείας ανά τομέα πολιτικής προτεραιότητας.....	7
2. Στέγαση - Υποδομές.....	7
2.1 Υφιστάμενη Κατάσταση.....	7
2.2 Δράσεις στον τομέα της στέγασης, της κοινωνικής κατοικίας και των υποδομών.....	7
2.2.1 Οργανωμένοι χώροι προσωρινής μετεγκατάστασης - Κοινωνική Κατοικία.....	8
2.2.2 Υποδομές και Αντικατάσταση παραπηγμάτων με οικίσκους.....	10
2.2.3 Επιδότηση ενοικίου.....	11
3. Εκπαίδευση.....	12
3.1 Υφιστάμενη Κατάσταση.....	12
3.2 Δράσεις στον Τομέα της Εκπαίδευσης.....	12
3.2.1 Πιλοτική Παρέμβαση Ενίσχυσης 47 σχολικών μονάδων.....	13
3.2.2 Πρόγραμμα: «Ένταξη και Εκπαίδευση Παιδιών Ρομά».....	13
3.2.3 «Υποστηρικτικές παρεμβάσεις σε κοινότητες Ρομά για την ενίσχυση της πρόσβασης και μείωσης της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από παιδιά και νέους».....	13
4. Απασχόληση.....	15
4.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	15
4.2 Δράσεις στον τομέα της απασχόλησης.....	15
4.2.1 Δημιουργία νέων επιχειρήσεων.....	16
4.2.2. Πρόγραμμα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας.....	16

4.2.3 Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των Ρομά.....	16
4.2.4 Δομές Συμβουλευτικής Υποστήριξης.....	16
4.2.5 Διοργάνωση Συναντήσεων για την προώθηση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.....	17
5. Δημόσια Υγεία.....	17
5.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	17
5.2 Δράσεις στο τομέα της Δημόσιας Υγείας.....	18
5.3 Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης.....	18
5.4 Εμβολιασμοί.....	24
6. Κοινωνική Μέριμνα, Ενδυνάμωση - Κοινωνική Ένταξη, Πολιτισμός - Αθλητισμός.....	24
6.1 Υφιστάμενη Κατάσταση.....	24
6.2 Δράσεις στον τομέα της κοινωνικής μέριμνας, της Ενδυνάμωσης & Κοινωνικής Ένταξης.....	24
6.2.1 Λειτουργία Παραρτημάτων Ρομά / Κέντρα Κοινότητας.....	25
6.2.2 Αστικοδομητική τακτοποίηση.....	25
6.2.3 Ανάπτυξη δικτύων νέων και γυναικών Ρομά.....	25
6.2.4 Κατασκήνωση παιδιών Ρομά.....	26
6.2.5 Κοινωνική πρόληψη της παραβατικότητας.....	26
6.2.6 Αθλητισμός.....	26
6.2.7 Πολιτισμός.....	26
7. Νομοθετικές Ρυθμίσεις.....	27
8. Δράσεις Στήριξης της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης Των Ρομά.....	27
9. Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συνεργασίες.....	27
10. Ενδεικτικός Προϋπολογισμός, χρονοδιάγραμμα & πηγές χρηματοδότησης (Απρίλιος 2019).....	28
11. Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Προτεινομένων Δράσεων ανά ΠΕΠ και Κατηγορία Δράσεων.....	29

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν έντυπο αποτελεί συνοπτική παρουσίαση του «Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2017-2021» και δημιουργήθηκε με στόχο την ενημέρωση για τις δράσεις και τις παρεμβάσεις της Ειδικής Γραμματείας. Αρχικά, παρουσιάζεται η Ειδική Γραμματεία, οι στρατηγικοί στόχοι του Σχεδίου Δράσης και ακολουθεί η αποτύπωση της χαρτογράφησης των οικισμών Ρομά του 2017¹. Στη συνέχεια περιγράφονται συνοπτικά οι πολιτικές παρεμβάσεις για κάθε άξονα πολιτικής προτεραιότητας με αναφορά στην υφιστάμενη κατάσταση, τις επιμέρους παρεμβάσεις, το χρονοδιάγραμμα και τον προϋπολογισμό.

1.

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ & ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1.1

Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά

Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά συστάθηκε στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με το ν.4430/2016 (άρθρα 42-49) και υπάγεται απευθείας στην Αν. Υπουργό, αρμόδια για θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα. Θεανώ Φωτίου.

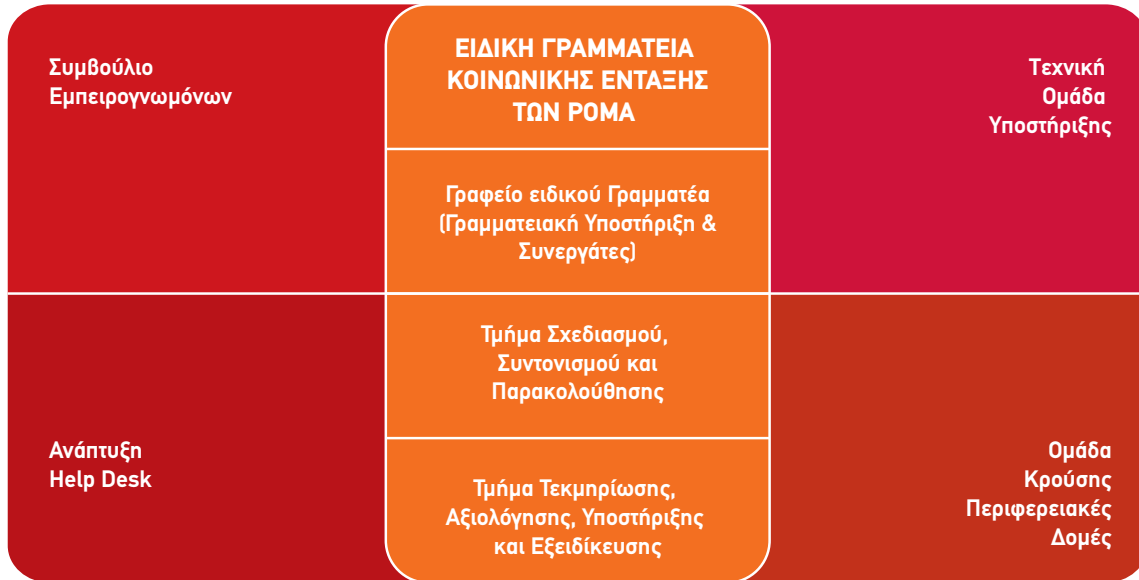
Στόχοι της Ειδικής Γραμματείας είναι:

- Η διαμόρφωση κατευθυντηρίων γραμμών ανά τομέα πολιτικής και εισήγηση τους προς την αρμόδια Υπουργό για θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- Ο συντονισμός και η διατομεακή παρακολούθηση των πολιτικών, κυρίως στους τομείς της στέγασης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, και της υγειονομικής περίθαλψης.
- Η υποστήριξη της άρρηκτης συνεργασίας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση σχετικών παρεμβάσεων με: συναρμόδια Υπουργεία, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Η λειτουργία της ως «Εθνικό Σημείο Επαφής» της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

¹ Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης Ρομά προσαρμόζει επιμέρους την χαρτογράφηση και τυπολογική ανάλυση των καταυλισμών / οικισμών διαβίωσης των Ρομά με στοιχεία που προκύπτουν από τη διενέργεια εκθέσεων υγειονομικής αναγνώρισης και ελέγχου καθώς και άλλων σχετικών επίσημων πηγών. Η ολοκληρωμένη επικαιροποίηση της χαρτογράφησης για το σύνολο των καταυλισμών/ οικισμών Ρομά θα πραγματοποιηθεί στο τέλος του 2019.

Οργανωτική δομή Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά

1.2

Στρατηγικοί στόχοι της Ειδικής Γραμματείας

Για την επίτευξη της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού και τη δημιουργία των προϋποθέσεων που θα οδηγήσουν στην κοινωνική ένταξη η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά έχει θέσει τους τρεις παρακάτω στρατηγικούς στόχους:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1	Εξάλειψη της εξαθλίωσης - βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ολοκλήρωση των βασικών υποδομών
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2	Ανάπτυξη τομεακών παρεμβάσεων και υποστηρικτικών υπηρεσιών για την επίτευξη της κοινωνικής ένταξης
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3	Ενδυνάμωση και ενεργοποίηση τοπικής κοινότητας -Ρομά και μη Ρομά πολιτών- για ενεργή συμμετοχή στα τοπικά, κοινωνικά δρώμενα

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά η χαρτογράφηση και η τυπολογική κατάταξη των οικισμών. Στη συνέχεια ακολουθούν ανά τομέα πολιτικές οι πολιτικές παρεμβάσεις, η υφιστάμενη κατάσταση, οι επιμέρους ενέργειες και τα στάδια υλοποίησης.

1.3

Υφισταμένη κατάσταση - Χαρτογράφηση

Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης Ρομά προχώρησε το 2017 στην χαρτογράφηση και τυπολογική κατάταξη των οικισμών διαβίωσης των Ρομά. Η τυπολογική ανάλυση και κατάταξη των οικισμών στηρίχθηκε κύρια στο «στεγαστικό - οικιστικό κριτήριο».

Σύμφωνα με την χαρτογράφηση συνολικά εντοπίζονται 354 περιοχές διαβίωσης Ρομά με συνολικό πληθυσμό 104.210 κατοίκους. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συγκεντρώνει τους περισσότερους οικισμούς/καταυλισμούς (65 οικισμοί) ακολουθούμενη από τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (53 οικισμοί/καταυλισμοί), Κεντρικής Μακεδονίας (47 οικισμοί/καταυλισμοί), Αττικής (44 οικισμοί), Στερεάς Ελλάδας (36 οικισμοί/καταυλισμοί) και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης (32 οικισμοί/καταυλισμοί). Η Περιφέρεια Αττικής συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο πληθυσμιακό αριθμό κατοίκων (περίπου 30.363) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (περίπου 16.435), Δυτικής Ελλάδας (περίπου 15.898), Κεντρικής Μακεδονίας (περίπου 15.374) και Θεσσαλίας (περίπου 14.534).

Στο τέλος του 2019, θα διεξαχθεί η επίσημη επικαιροποίηση της χαρτογράφησης για το σύνολο των καταυλισμών/οικισμών Ρομά.

Οι περιοχές διαβίωσης της χώρας κατηγοριοποιούνται σε τρεις (3) βασικούς τύπους: Τύπος I «Άκρωσ υποβαθμισμένες περιοχές», Τύπος II «Μικτός καταυλισμός» και Τύπος III «Γειτονιά», όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας: Περιοχές διαβίωσης ανά τύπο και αριθμό κατοίκων

	Περιοχές	Κάτοικοι
Τύπου I «Άκρωσ υποβαθμισμένες περιοχές» Συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές με καλύβια, παραπήγματα και απουσία βασικών υποδομών.	76	8.582
Τύπου II «Μικτός καταυλισμός» Ανάμιξη σπιτιών με πρόχειρες κατασκευές (παραπήγματα, σκηνές /τσαντίρια, λυόμενες κατασκευές (container) με μόνιμη, συνήθως, χρήση και μερική υποδομή (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, οδοποιίας), συνήθως στις παρυφές κατοικημένης περιοχής.	159	59.292
Τύπου III «Γειτονιά» «Γειτονιά» σε μόνιμη χρήση, συχνά σε υποβαθμισμένες περιοχές του αστικού ιστού (κυρίως σπίτια, κανονική οικοδομή - διαμερίσματα ή μονοκατοικίες και κάποιες λυόμενες κατασκευές (container).	119	36.336
Σύνολο	354	104.210

2.

ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

2

ΣΤΕΓΑΣΗ-ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Βασικό άξονα πολιτικής της Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά αποτελεί η στέγαση, καθώς είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με κάθε πτυχή της κοινωνικής ζωής και αξιοπρέπειας κάθε ανθρώπου. Σύμφωνα με την χαρτογράφηση της Ειδικής Γραμματείας καθώς και με πρόσφατες μελέτες στην χώρα μας ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού Ρομά διαμένει σε εξαιρετικά ακατάλληλες στεγαστικές συνθήκες, σε πρόχειρα καταλύματα - παραπήγματα, με ελλιπή πρόσβαση σε ηλεκτρικό ρεύμα, πόσιμο και τρεχούμενο νερό, σε περιοχές χωρίς στοιχειώδεις υποδομές οδοποιίας, περιορισμένη αποκομιδή απορριμμάτων, και μη - σύνδεση στα δίκτυα κοινής ωφέλειας.

2.1

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Έλλειψη βασικών υποδομών και ακατάλληλες υγειονομικά συνθήκες
- Κακές συνθήκες στέγασης - ύπαρξη παραγκών - παραπηγμάτων
- Ελλιπείς υποδομές
- Περιοχές αποκομμένες από τον αστικό ιστό - Μη σύνδεση με τον αστικό ιστό (έλλειψη συγκοινωνίας)
- Υγειονομικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι
- Καταπατημένες ιδιωτικές εκτάσεις εκτός σχεδίου πόλης
- Έλλειψη διαμορφωμένων κοινόχρηστων χώρων
- Ανεπαρκής αποχετευτικού δικτύου
- Ανεπαρκής κάλυψη οικισμού με κάδους απορριμμάτων
- Προβλήματα με τις παροχές στα δίκτυα κοινής ωφέλειας

2.2

Δράσεις στον τομέα της στέγασης, της κοινωνικής κατοικίας και των υποδομών

- Οργανωμένοι χώροι προσωρινής μετεγκατάστασης - Κοινωνική Κατοικία
- Υποδομές και Αντικατάσταση παραπηγμάτων με οικόσους
- Επιδότηση ενοικίου

2.2.1

Οργανωμένοι χώροι προσωρινής μετεγκατάστασης – Κοινωνική Κατοικία

- Σε θύλακες και καταυλισμούς όπου οι συνθήκες διαβίωσης είναι μη αποδεκτές και ο πληθυσμός διαβίει σε παραπήγματα και χωρίς πρόσβαση σε βασικά αγαθά (ηλεκτροδότηση, νερό, αποχετευτικό σύστημα, κ.λπ.), ο δήμος δύναται μέσω του νομοθετικού πλαισίου, όπως αυτό αναφέρεται στο νόμο 4483/2017, άρθρο 159, να αναπτύξει οργανωμένο χώρο μετεγκατάστασης είτε σε νέα προτεινόμενη κατάλληλη έκταση ή εντός του υφιστάμενου καταυλισμού εφόσον τηρούνται οι απαιτούμενες προδιαγραφές.
- Οι οργανωμένοι χώροι προσωρινής μετεγκατάστασης πρόκειται να δημιουργηθούν σε περιοχές Τύπου I και Τύπου II, σε περιοχές όπου πληθυσμοί Ρομά διαβιούν σε ακατάλληλες συνθήκες.
- Η παραμονή στους χώρους μετεγκατάστασης είναι προσωρινή, έως ότου επιτευχθεί η ομαλή και πλήρη ένταξη τους στον ευρύτερο αστικό και κοινωνικό ιστό.
- Οι οργανωμένοι χώροι μετεγκατάστασης ανήκουν στους δήμους και θα λειτουργούν βάσει του προτύπου της κοινωνικής κατοικίας, παρέχοντας, ολοκληρωμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες σε όλους τους τομείς που άπτονται της κοινωνικής ένταξης των Ρομά καθώς και φορέα διαχείρισης που θα συνδέεται άμεσα με τις υπηρεσίες του εκάστοτε δήμου στον οποίο θα εργάζονται και άτομα από τον πληθυσμό Ρομά

Στην ανάπτυξη οργανωμένων χώρων προσωρινής μετεγκατάστασης προχωρούν άμεσα:

α/α	Δήμοι	Π/Υ (ενδεικτικός) €
1	Δήμος Φαρσάλων (Φάρσαλα)	3.000.000
2	Δήμος Κατερίνης (Πέλεκας)	3.500.000
3	Δήμος Ρόδου (Καρακόνερο)	2.250.000
4	Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης	2.250.000

Η Ειδική Γραμματεία διεξάγει συνεχείς διαβουλεύσεις και μετά από αυτοψίες και έγκρισης των εκτάσεων για μετεγκατάσταση, αναμένεται η ολοκλήρωση υποβολής σχετικών φακέλων / αιτημάτων μετεγκατάσταση για τους κάτωθι καταυλισμούς:

α/α	Δήμοι - Καταυλισμοί
1	Δήμος Κομοτηνής (Αλάν Κογιού)
2	Δήμος Καστοριάς (Κολοκυνθούς)
3	Δήμος Δέλτα (Χαλάστρα)
4	Δήμος Θερμαϊκού (Περαία)
5	Δήμος Καρδίτσας (Μαύρικα)
6	Δήμος Σοφάδων (Σοφάδες)
7	Δήμος Θήβας (Πυρί)
8	Δήμος Δ. Αχαΐας (Ποτάμι)
9	Δήμος Καλαμάτας (Αγ. Τριάδα)
10	Δήμος Μυτιλήνης (Παγανή)
11	Δήμος Ηρακλείου (Δύο Αοράκια)

Επισημαίνεται ότι: στους Δήμους Δελφών (Κάμιнос) και Αγρινίου (Αϊ Βασιλιώτικα) παρά την υποβολή προτάσεων από τους οικείους δήμους και της ανάπτυξης σχεδιασμού αρχιτεκτονικών σχεδίων, δεν υλοποιήθηκαν οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μετεγκατάστασης λόγω αντιδράσεων των περίοικων.

Επιπρόσθετα, η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά δεν ενέκρινε ως κατάλληλες εκτάσεις μετεγκατάστασης, προτάσεις των Δήμων Μεσολογγίου, και Ιστιαίας- Αιδηψού. Επίσης, βρίσκεται υπό διερεύνηση η προτεινόμενη έκταση για μετεγκατάσταση του καταυλισμού Εορδαίας του Δήμου Πτολεμαΐδας.

Εικόνα 1: Σχέδιο Γενικής Διάταξης (Masterplan), οικισμού Δήμου Φαρσάλων

2.2.2

Υποδομές και Αντικατάσταση παραπηγμάτων με οικίσκους

Σε περιοχές όπου σε μεγάλο ποσοστό έχει επιλυθεί το στεγαστικό και ο πληθυσμός Ρομά διαβιεί σε αποδεκτές συνθήκες εντός κατάλληλων σπιτιών, υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης ή και ολοκλήρωσης έργων υποδομών (δίκτυα όμβριων, οδοποιία, δίκτυο αποχέτευσης, κλπ) καθώς και αντικατάσταση παραπηγμάτων σε θύλακες εξαθλίωσης. Επιπλέον, προβλέπεται η δημιουργία πολύκεντρου, εφόσον κρίνεται σκόπιμο από τον εκάστοτε δήμο, το οποίο θα λειτουργεί κοντά στην περιοχή που διαμένουν Ρομά και θα προσφέρει υποστηρικτικές υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης.

Αναφορικά με τα έργα υποδομών και αντικατάστασης παραπηγμάτων με οικίσκους, έως σήμερα έχουν αιτηθεί για χρηματοδότηση παρεμβάσεων οι ακόλουθοι Δήμοι³:

³ Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν κατά τη χρονική περίοδο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης 2017-2021.

ΔΗΜΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ-ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ Π/Υ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		
Ασπροπύργου	Ανάπτυξη σχολικού κτηρίου	250.000 €
Μεγαρέων	Κατασκευή Έργων Υποδομής στην περιοχή «Βλυχό» Μεγάρων όπου διαβιούν Ρομά	730.000,00 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		
Ήλιδας	Κατασκευή Έργων Αποχέτευσης Ακαθάρτων και Όμβριων Υδάτων στους οικισμούς Παπακαυκά και Τσιχλιέικα Αμαλιάδας και αντικατάσταση Παραπηγμάτων	2.333.156,39 €
Πνυειού	Νέος Περιφερειακός Δρόμος Δ.Κ. Τραγανού	700.000 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		
Αμπελοκήπων-Μενεμένης	Διαμόρφωση/Ανάπλαση Κοινόχρηστων Χώρων, πεζοδρόμηση, ηλεκτροφωτισμός, Εργασίες πρασίνου	5.789.780,45 €
Δέλτα	Αποχετευτικό Δίκτυο, οδοποιία, Δίκτυο Ύδρευσης, Διαμόρφωση κοινόχρηστων Χώρων.	11.100.000 €
Σερρών	Επέκταση συμπλήρωση Δικτύου ΦΟΠ στους οικισμούς Αγ. Ραφαήλ και Φλωρίνης Σερρών και δίκτυο αποχέτευσης ομβρίων και ακαθάρτων	425.892,45 €
Κατερίνης	Εργασίες Προετοιμασίας Οργανωμένου Χώρου Προσωρινής Μετεγκατάστασης	88.447,34 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		
Τρικκαίων	Κατασκευή Έργων Υποδομής στους οικισμούς Κηπάκι και Πύργου Τρικκαίων	1.307.267,92 €
Καρδίτσα	Έργα Οδοποιίας, Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ομβρίων και Ακαθάρτων στον οικισμό Μαύρικα	700.000 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		
Λαμιέων	Κατασκευή Δικτύου Ύδρευσης	27.000,00 €
Θηβαίων	Κατασκευή δύο στεγανών σπητικών δεξαμενών λυμάτων	40.000,00 €
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		23.491.544,55 €

2.2.3

Επιδότηση ενοικίου

Με στόχο τη στήριξη της αυτόνομης στεγαστικής αποκατάστασης οικογενειών Ρομά με σχετική ωριμότητα και κατόπιν εξειδικευμένης στήριξης, προωθείται η πιλοτική δράση επιδότησης ενοικίου σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας με χρηματοδότηση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ). Δυστηκοί δικαιούχοι είναι οι δήμοι οι οποίοι αναλαμβάνουν το ρόλο του μεσολαβητή μεταξύ ενοικιαστή και εκμισθωτή προσφέροντας όλες τις απαραίτητες υποστηρικτικές και συνοδευτικές υπηρεσίες που απαιτούνται στο πλαίσιο της εφαρμογής μιας ολιστικής προσέγγισης (διοικητική, φορολογική και νομική στήριξη, ενημέρωση, ενδυνάμωση και ψυχοκοινωνική-υποστήριξη όλων των μελών της οικογένειας αλλά και ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού για την αναγκαιότητα του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και τα οφέλη της κοινωνικής τους ένταξης για όλους).

3.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

3.1

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Σχεδόν ένα στα τρία παιδιά Ρομά βρίσκεται εκτός υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- Στην Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες χώρες τις ΕΕ παρατηρείται το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής των παιδιών Ρομά στην υποχρεωτική εκπαίδευση - ποσοστό 69% έναντι του μέσου όρου 90%
- Καταγράφεται πολύ μικρή συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση -28% έναντι του μέσου όρου 53%
- Παρατηρείται αυξημένη πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης -92% έναντι του μέσου όρου 68%.
- Καταγράφονται μεγάλα ποσοστά αναλφαριθμισμού
- Διαπιστώνεται αυξημένη σχολική διαρροή και μη τακτική φοίτηση

3.2

Δράσεις στον Τομέα της Εκπαίδευσης

- Πιλοτική Παρέμβαση Ενίσχυσης 47 σχολικών μονάδων
- Πρόγραμμα: «Ένταξη και Εκπαίδευση Παιδιών Ρομά»
- Πρόγραμμα: «Υποστήριξη των κοινοτήτων Ρομά για αύξηση της συμμετοχής παιδιών και εφήβων Ρομά στην εκπαίδευση, καταπολέμησης της σχολικής διαρροής μέσω παροχής υποστηρικτικών δράσεων εντός της κοινότητας και υποστήριξης των σχολικών μονάδων και των στελεχών της εκπαίδευσης».

Την παρούσα περίοδο, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων υλοποιεί τις δυο παρακάτω παρεμβάσεις:

3.2.1

Πιλοτική Παρέμβαση Ενίσχυσης 47 σχολικών μονάδων

Σε 47 σχολικές μονάδες στις οποίες φοιτούν και μαθητές Ρομά τοποθετήθηκαν και ασκούν καθήκοντα ισάριθμοι Κοινωνικοί Λειτουργοί του κλάδου ΠΕ 30 και καθορίστηκαν ομάδες σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στις οποίες ασκούν καθήκοντα ΕΕΠ Ψυχολόγοι του κλάδου ΠΕ23 για το σχολικό έτος 2018-2019.

3.2.2

Πρόγραμμα: «Ένταξη και Εκπαίδευση Παιδιών Ρομά»

Το ΥΠ.Π.Ε.Θ. προωθεί σε σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας που φοιτούν μαθητές Ρομά, Δράσεις και Προγράμματα που στόχο έχουν να διευκολύνουν τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς σε μια αποτελεσματική εκπαιδευτική διαδικασία ενάντια στο σχολικό και κοινωνικό αποκλεισμό και τη σχολική διαρροή.

3.2.3

«Υποστηρικτικές παρεμβάσεις σε κοινότητες Ρομά για την ενίσχυση της πρόσβασης και μείωσης της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από παιδιά και νέους»

Το Πρόγραμμα εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», και η πρόσκληση εμπεριέχει δράσεις για τη:

Δράση 1:

Υποστήριξη της Κοινότητας/Ευαισθητοποίηση Φορέων και σύνδεση τοπικής κοινότητας/ Ρομά οικογενειών με σχολεία

Στόχος των παρεμβάσεων είναι η παρακίνηση και διευκόλυνση της πρόσβασης και της συστηματικής φοίτησης των παιδιών και των εφήβων Ρομά. Οι παρεμβάσεις πραγματοποιούνται εντός των περιοχών που διαβιούν οι Ρομά (καταυλισμοί/ οικισμοί/ γειτονιές), με δυνατότητα συνεργασίας με αρμόδιους ή και συναφών θεμάτων φορείς και περιλαμβάνουν ενέργειες πληροφόρησης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης των γονέων ΡΟΜΑ αλλά και συνολικά της κοινότητας και συστηματική συνεργασία με τους γονείς ΡΟΜΑ σε θέματα, όπως:

- της αξίας της εκπαίδευσης και της αναγκαιότητας της φοίτησης των παιδιών στο σχολείο ως προϋπόθεση για την αλλαγή των συνθηκών της καθημερινότητας της ζωής τους, αλλά και σαν βασικό στοιχείο για ένταξή τους στην αγορά εργασίας,
- της ανάγκης για έγκαιρη και συστηματική προσέλευση των παιδιών στο σχολείο
- της δομής του εκπαιδευτικού συστήματος και λειτουργίας των σχολικών μονάδων (υποχρεώσεις και τα δικαιώματα σε σχέση με το σχολείο).

Δράση 2:

Ενισχυτικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις μέσω εξατομικευμένων και ομαδικών προσεγγίσεων εντός των κοινοτήτων Ρομά

Στόχος είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενισχυτικών εκπαιδευτικών παρεμβάσεων που θα απευθύνονται σε παιδιά Ρομά όλων των τάξεων:

- για την κάλυψη γνωστικών ή και γλωσσικών κενών (καταπολέμηση του λειτουργικού και οργανικού αναλφαριθμητισμού),
- για την ενίσχυση της συστηματικής φοίτησης και βελτίωσης της προόδου / απόδοσής τους σε κάθε τάξη, με ιδιαίτερη έμφαση στις φάσεις μετάβασης των παιδιών σε επόμενες βαθμίδες εκπαίδευσης,
- για την ενίσχυση της συμμετοχής των νεαρών κοριτσιών μέσω εξατομικευμένων προγραμμάτων.

Οι παρεμβάσεις θα διεξάγονται εκτός σχολικού προγράμματος, μέσα στους οικισμούς και καταυλισμούς ή σε άλλους παραχωρημένους χώρους, π.χ. σχολεία, πολιτιστικά κέντρα. Συγκεκριμένα στο πλαίσιο της Πράξης, ο Δικαιούχος καλείται να συγκροτήσει Μονάδες Εκπαιδευτικής Υποστήριξης, από εξειδικευμένα στελέχη, οι οποίες κατ' ελάχιστον θα πρέπει να αναλάβουν:

- την οργάνωση και εκπαιδευτική κάλυψη ολιγομελών τμημάτων εκπαιδευτικής υποστήριξης μαθητών,
- την οργάνωση και εκπαιδευτική κάλυψη τμημάτων γραμματισμού ενηλίκων γονέων,
- την οργάνωση και εκπαιδευτική κάλυψη τμημάτων γραμματισμού για παιδιά ηλικίας 11-17 ετών, τα οποία δεν έχουν ολοκληρώσει το Δημοτικό με στόχο να αποκτήσουν το απολυτήριο Δημοτικού,
- την οργάνωση και εκπαιδευτική κάλυψη θερινών τμημάτων εκπαιδευτικής υποστήριξης με στόχο τη διευκόλυνση της μετάβασης των μαθητών από τη μία βαθμίδα εκπαίδευσης στην επόμενη ή/και να καλυφθούν τυχόν μαθησιακά κενά που μπορεί να έχουν δημιουργηθεί την προηγούμενη χρονιά,
- την οργάνωση και υλοποίηση δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής,
- δράσεις για την ενίσχυση της συμμετοχής παιδιών και εφήβων Ρομά σε βιωματικά πολιτιστικά και αθλητικά δρώμενα της κοινότητας και της περιβάλλουσας κοινωνίας (εκπαιδευτικές επισκέψεις, οργάνωση εκπαιδευτικών εργαστηρίων, φεστιβάλ, κ.τ.λ.).

Δράση 3:

Παρεμβάσεις υποστήριξης σχολικών μονάδων, στελεχών εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών και στελεχών που συμμετέχουν στην Πράξη.

Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία ενός μηχανισμού υποστήριξης εκπαιδευτικών και στελεχών εκπαίδευσης ιδιαίτερα σε περιοχές και σχολικές μονάδες της χώρας που παρουσιάζουν υψηλές συγκεντρώσεις μαθητών ΡΟΜΑ, μέσω της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών υποστήριξης και προγραμμάτων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών (μονίμων και αναπληρωτών στο πλαίσιο της υποστήριξης ένταξης παιδιών ΡΟΜΑ), στελεχών εκπαίδευσης και στελεχών που συμμετέχουν στην πράξη, σε θέματα διδακτικής, διαφοροποιημένης παιδαγωγικής, διαχείρισης τάξης, οργάνωσης και διεξαγωγής σχεδίων εργασίας, κ.ά.

Δράση 4:

Δημοσιότητα

Στόχος είναι η διάχυση των δράσεων και αποτελεσμάτων του Προγράμματος στην κοινότητα ΡΟΜΑ και την ευρύτερη κοινότητα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, έτσι ώστε να επιτευχθεί τόσο η στήριξη της παρέμβασης, όσο και η άρση των προκαταλήψεων για τον πληθυσμό ΡΟΜΑ.

Η παρέμβαση αφορά τα σχολικά έτη 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022 με δυνατότητα παράτασης έως το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου.

Επιπρόσθετα, η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά προτείνει οι παραπάνω δράσεις να πλαισιώνονται από συστημικές παρεμβάσεις όπως:

- Δεύτερο δάσκαλο εντός της τάξης, κυρίως στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, το νηπιαγωγείο και σε ορισμένες μαθήματα του Γυμνασίου,
- Δημιουργία Πειραματικών / Ενταξιακών Σχολείων σε περιοχές με υψηλές συγκεντρώσεις μαθητών Ρομά,
- Βελτίωση υφιστάμενων σχολικών κτιρίων και υποδομών
- Δημιουργία περισσότερων Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας

4.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

4.1

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Μεγάλο ποσοστό άτυπης απασχόλησης
- Υψηλό ποσοστό ανεργίας
- Έλλειψη βασικών δεξιοτήτων και προσόντων
- Έντονες έμφυλες διακρίσεις - Χαμηλή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας
- Μεγάλο ποσοστό νέων 16-24 ετών εκτός Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης
- Κοινωνικές Διακρίσεις, στερεότυπα και ρατσισμός στην αναζήτηση απασχόλησης και στην αγορά εργασίας
- Ελάχιστες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων
- Έλλειψη κατάρτισης/ δεξιοτήτων

4.2

Δράσεις στον τομέα της απασχόλησης

- Δημιουργία νέων επιχειρήσεων
- Πρόγραμμα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των Ρομά
- Υποστήριξη και Συμβουλευτική για ευκαιρίες απασχόλησης και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας μέσω ειδικών δομών ή της διεύρυνσης των Παραρτημάτων Ρομά των Κέντρων Κοινότητας
- Διοργάνωση Συναντήσεων για την προώθηση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

4.2.1

Δημιουργία νέων επιχειρήσεων

Με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ρομά εξειδικεύεται πιλοτικό πρόγραμμα για σύσταση νέων επιχειρήσεων. Το Πρόγραμμα θα επιδοτεί τη σύσταση και τη λειτουργία νέων ατομικών επιχειρήσεων και άλλων εταιρικών σχημάτων.

4.2.2

Πρόγραμμα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας

Επιπλέον, εξειδικεύεται το πρόγραμμα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας και σε υφιστάμενες επιχειρήσεις ή σε επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας. Εντός του 2019 αναμένεται να εκδοθούν οι σχετικές προσκλήσεις και στη συνέχεια να ξεκινήσει η υποβολή των προτάσεων για τις παρεμβάσεις.

4.2.3

Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των Ρομά

Η δράση θα αφορά υφιστάμενες επιχειρήσεις που ανήκουν στον κλάδο της μεταποίησης και των υπηρεσιών δράσης, σύμφωνα με τους όρους της και ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται στα 35 εκατ. ευρώ.

Το πρόγραμμα θα επιδοτεί σε ποσοστό ως και 70% επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν σε εκσυγχρονισμό εξοπλισμού, ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, επαγγελματικά οχήματα, μισθολογικό κόστος για την πρόσληψη νέου προσωπικού. Ο Προϋπολογισμός για τα ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια θα κυμαίνεται από 10.000€ - 50.000€.

Η Πρόσκληση θα δημοσιευτεί από την Ειδική Γραμματεία του ΕΤΠΑ&ΤΣ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία» του ΕΣΠΑ 2014-2020.

4.2.4

Δομές Συμβουλευτικής Υποστήριξης

Αντικείμενο της παρέμβασης αυτής είναι η ενεργοποίηση και κινητοποίηση του ενεργού εργατικού δυναμικού των Ρομά και των τοπικών φορέων και επιχειρήσεων για τη στήριξη προώθησής τους στην απασχόληση (είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε ως μισθωτοί εργαζόμενοι), σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των τοπικών οικονομιών ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της παρέμβασης αναπτύσσονται οι ακόλουθες ενέργειες: (1) συμβουλευτικές υπηρεσίες με στόχο την παροχή ολοκληρωμένης εξατομικευμένης προσέγγισης, η οποία ενδείκνυται να υλοποιηθεί μέσω της αξιοποίησης των Κέντρων Κοινότητας/ Παραρτημάτων Ρομά και άλλων τοπικών κοινωνικών δομών με την υλοποίηση δράσεων εντοπισμού, προσέγγισης, ενημέρωσης και ενεργοποίησης της ομάδας στόχου για την παροχή επαγγελματικής συμβουλευτικής και στήριξης καθώς και με τη συνεργασία επαγγελματικών επιμελητηρίων και τοπικών επιχειρήσεων.

Η παραπάνω παρέμβαση δύναται εν μέρει να υλοποιηθεί μέσω της διεύρυνσης των Παραρτημάτων Ρομά των Κέντρων Κοινότητας με τη στελέχωση Συμβούλου Απασχόλησης ή και ειδικό για επαγγελματικό προσανατολισμό.

4.2.5

Διοργάνωση Συναντίσεων για την προώθηση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας αποτελεί ένα γόνιμο έδαφος για τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης εύάλωτων κοινωνικών ομάδα, όπως οι Ρομά, σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας διοργανώνονται συναντήσεις ενημέρωσης και προώθησης της κοινωνικής οικονομίας για ομάδες νέων και γυναικών Ρομά. Οι δράσεις αυτές έχουν ως στόχο την υποστήριξη των Ρομά ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας να μπορέσουν να αναπτύξουν δράσεις κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

5.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

5.1

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Ακατάλληλες συνθήκες διαμονής και ατομικής υγιεινής
- Πρόσβαση όλων στην Πρωτοβάθμια Υγειονομική Περίθαλψη
- Μη τακτική παρακολούθηση εμβολιασμών
- Υγειονομικά προβλήματα συναρτώμενα με τις συνθήκες διαβίωσης
- Ελλιπής ενημέρωση και προληπτική ιατρική
- Ελλιπής και Δυσχερή πρόσβαση στο Δημόσιο Σύστημα Υγείας
- Μια σειρά παραγόντων, όπως οι συνθήκες υγιεινής, παροχής νερού και διατροφής αποτελούν βασικούς καθοριστές της υγείας των Ρομά στους οποίους χρειάζονται βελτιωτικές παρεμβάσεις.

5.2

Δράσεις στο τομέα της Δημόσιας Υγείας

- Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης
- Εμβολιασμοί - Προληπτική Ιατρική

5.3

Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης

Βάσει του νόμου 4483/2017, άρθρο 159 σε καταυλισμούς και θύλακες με μη αποδεκτές συνθήκες και σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει ακόμη η ετοιμότητα για μετεγκατάσταση, ο δήμος οφείλει να παρέχει έκτακτα μέτρα υποστήριξης. Για την υλοποίηση της παρέμβασης απαιτείται η διενέργεια, Εκθέσεων Υγειονομικής Αναγνώρισης από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών. Η δράση περιλαμβάνει τις Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης και τις δομές - ατομικής υγιεινής, όπως περιγράφονται παρακάτω.

Ειδικότερα: Οι υπηρεσίες υγείας και οι Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης αποσκοπούν στην υγειονομική κάλυψη των καταυλισμών Ρομά και εν γένει την γενικότερη βελτίωση της διαβίωσής τους.

Οι Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης θα συνδράμουν:

- στη λειτουργία των δομών ατομικής υγιεινής,
- την υλοποίηση των παρεμβάσεων περιβαλλοντικής υγιεινής,
- την ασφάλεια των συγκεκριμένων χώρων
- στην επιτήρηση των κοινόχρηστων υποδομών και χώρων,
- στο συντονισμό των ενεργειών για την αποκομιδή των απορριμμάτων, την απολύμανση, τις χαλικοστρώσεις, τις μιοκτονίες, τη σύνδεση δικτύων κοινής ωφέλειας, την εγκατάσταση των αναγκαίων αποχετευτικών συστημάτων, τη διαχείριση αδρανών/στερεών αποβλήτων, κ.λπ..
- στην ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση στην κοινοτική χρήση και στην προστασία των χώρων,

Δομές Ατομικής Υγιεινής

Οι δομές ατομικής υγιεινής περιλαμβάνουν τις **εγκαταστάσεις Ατομικής Υγιεινής** (προκατασκευασμένους οικίσκους (containers), όπου ανάλογα με το μέγεθος του οικισμού και των αναγκών του πληθυσμού μπορεί να διαθέτουν **τουαλέτες, νιπτήρες, ντουζιέρες και βοηθητικούς χώρους**. Επιπλέον, θα υπάρχουν εγκαταστάσεις **καθαρισμού ιματισμού (πλυντήρια-στεγνωτήρια ή κατασκευή δεξαμενών πλύσης ιματισμού με στέγαστρο)**. Παράλληλα θα υπάρχουν **χώροι για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων**: αίθουσες / container που θα φιλοξενούν δράσεις μαθησιακής υποστήριξης, παροχής υπηρεσιών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και στις μητέρες τους, δημιουργική απασχόληση παιδιών και εφήβων, κ.α.

Εικόνα: Πρότυπη Διάταξη Δομών Υγιεινής

Για την υλοποίηση της Παρέμβασης έχουν έως σήμερα διεξαχθεί οι παρακάτω Εκθέσεις Υγειονομικής Αναγνώρισης σε καταυλισμούς /οικισμούς Ρομά από τις αρμόδιες Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών της χώρας. Ο Πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει τους δήμους και τους οικισμούς/καταυλισμούς όπου έχουν διεξαχθεί οι εκθέσεις υγειονομικής αναγνώρισης και τα στάδια υλοποίησης (Απρίλιος 2019).

Πίνακας Δήμων και Οικισμών Τύπου I & II με Εκθέσεις Υγειονομικής Αναγνώρισης

Περιφέρεια	Δήμος	Οικισμοί Τύπου I & II	Στάδιο Υλοποίησης (2018-2019)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	ΝΕΣΤΟΥ	ΠΗΓΕΣ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΤΟΠΕΙΡΟΥ	ΗΛΙΟΠΕΤΡΑ	ΔΕΝ ΧΡΗΣΟΥΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
		ΚΥΡΝΟΣ	
	ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΝΕΥΡΑ	ΔΕΝ ΧΡΗΣΟΥΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
		ΒΡΑΓΙΑ	
	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΑΛΑΝ ΚΟΓΙΟΥ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΚΛΕΙΣΩ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	
	ΧΕΙΜΩΝΙΟ		
ΑΤΤΙΚΗΣ	ΣΠΑΤΩΝ-ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ	ΚΙΑΦΑ	ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΤΑΣΗ - ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ (αναζήτηση έκτασης)
	ΔΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ	ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΑ/ΒΙΟΠΑ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ	ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (προς διερεύνηση)
	ΔΗΜΟΣ ΚΡΩΠΙΑΣ	ΚΟΥΠΙ	ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΤΑΣΗ - ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (προς διερεύνηση)
	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗΣ	ΓΕΡΑΚΑΣ/ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΓΕΡΑΚΑ	ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΩΡΟΥ - (αναζήτηση έκτασης)
	ΔΗΜΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ	ΚΥΠΡΟΥ-ΑΓΙΟΥ ΣΩΤΗΡΑ	ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΤΑΣΗ
		ΑΥΛΙΖΑ/ΑΓΙΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ	
	ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ	ΜΑΝΔΡΑ/ΞΗΡΟΠΗΓΑΔΟ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	ΜΑΓΟΥΛΑ/ΣΚΛΗΡΙ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ (Ο Δήμος αιτήθηκε τεχνική υποστήριξη)
	ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΡΕΩΝ	ΒΛΥΧΟΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ	ΣΟΦΟ	ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΤΑΣΗ
		ΝΕΑ ΖΩΗ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΗΣ	ΛΙΜΝΗ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	ΝΟΜΙΣΜ/ΚΟΠΕΙΟ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΝΟΙΚΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΠΑΛΟΥΚΙΑ	ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (διερεύνηση)	
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ	ΠΑΓΑΝΗ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
		ΠΑΠΑΔΟΣ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΝΟΙΚΙΟΥ
	ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΟΥ	ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	ΚΑΤΑΠΑΤΗΜΕΝΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΕΚΤΑΣΗ

Περιφέρεια	Δήμος	Οικισμοί Τύπου I & II	Στάδιο Υλοποίησης
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΑΣ	ΡΙΓΑΝΑΚΑΜΠΟΣ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ
	ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ	ΑΓΚΙΝΑΡΑ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΠΡΑΣΙΝΟ	
	ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ	ΠΗΓΑΔΑΚΙΑ Ή ΧΕΛΙΜΟΔΟΥ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
		ΥΔΑΤΟΠΥΡΓΟΣ	
		ΛΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΔΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΜΠΟΥΖΑ	
		Β3 ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟ -ΞΥΛΟΓΕΦΥΡΟ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (διερεύνηση έκτασης)
	ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ	ΓΕΡΟΥΣΕΪΚΑ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΣΑΓΑΪΪΚΑ			
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ	ΦΛΩΡΙΝΑ - ΠΑΛΙΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΕΟΡΔΑΙΑΣ	ΑΜΠΕΛΙΑ - ΘΕΣΗ ΓΕΩΤΡΗΣΗ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΖΩΝΗ	ΜΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΕΚΤΑΣΗΣ - διερεύνηση για νέα έκταση
	ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΡΤΑΣ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (διερεύνηση καταλληλότητας έκτασης)
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	ΚΡΗΤΙΡΗ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	ΝΕΑΠΟΛΗ (ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ)	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ - (ακατάλληλη έκταση)
	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	ΦΑΡΣΑΛΑ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	ΣΟΦΑΔΕΣ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΜΑΥΡΙΚΑ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ	ΑΛΥΚΕΣ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΛΙΒΑΔΙ ΡΟΠΑ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ/ ΠΑΡΕΛΙΩΝ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΜΠΑΣΤΙΑΤΙΚΑ I ΛΕΥΚΙΜΜΗΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΜΠΑΣΤΙΑΤΙΚΑ II ΛΕΥΚΙΜΜΗΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΚΑΜΠΟΣ-ΛΙΒΑΔΙ ΚΥΝΟΠΙΑΣΤΩΝ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΤΣΑΡΟΥ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΚΘΕΣΗ
		ΒΑΣΙΛΙΚΑ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΑΓΙΟΣ ΚΗΡΥΚΑΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΤΣΙΛΙΒΙ (1&2)		ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	

Περιφέρεια	Δήμος	Οικισμοί Τύπου I & II	Στάδιο Υλοποίησης
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΤΑ	ΑΓ. ΣΟΦΙΑ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ
		ΧΑΛΑΣΤΡΑ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ / ΑΓ. ΡΑΦΑΗΛ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ - ΥΠΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ	ΤΣΑΪΡΙΑ - ΠΕΡΑΙΑ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	ΝΕΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ	ΔΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ (θύλακας Τ1)	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΠΕΛΕΚΑ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ	ΤΡΙΦΥΛΛΟΠΑΖΑΡΟ	ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΩΡΟΥ - ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΚΤΑΣΗΣ
		ΕΡΓΟΧΩΡΙ	ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΩΡΟΥ - ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΚΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ	ΒΙ.ΠΑ ΑΞΙΟΥΠΟΛΗΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (μετακινούμενος πληθυσμός - προς διερεύνηση)
	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΑ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΠΟΝΤΙΣΜΕΝΟ	ΚΑΤΑΠΑΤΗΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ - (αναζήτηση έκτασης)
	ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ	ΜΕΛΙΣΣΙ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ	ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΩΠΙΑΣ	ΑΡΙΔΑΙΑ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	
ΚΡΗΤΗ	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΝΕΑ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΟΣ/ ΔΥΟΑΟΡΑΚΙΑ	ΧΡΗΣΕΙ ΒΣΔ* ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	ΤΣΕΣΜΕ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
		ΜΟΥΡΝΙΕΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΑ ΧΑΝΙΩΝ		ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ	ΚΑΡΑΚΟΝΕΡΟ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΚΩ	ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Περιφέρεια	Δήμος	Οικισμοί Τύπου I & II	Στάδιο Υλοποίησης
ΠΕΛΟΠΗΝΗΣΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΒΕΛΟΥ-ΒΟΧΑΣ	ΝΤΑΜΑΡΙΑ ΖΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΛΛΙΠΗΣ ΦΑΚΕΛΟΣ
		ΠΟΥΛΙΤΣΑ (ΚΡΗΝΕΣ, ΤΑΡΣΙΝΑ)	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΛΛΙΠΗΣ ΦΑΚΕΛΟΣ
	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ	ΕΞΑΜΙΛΙΑ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	ΠΑΜΙΣΣΟΣ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΑΡΙΟΧΩΡΙ	ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (αναμένεται υγειονομική για Αγ. Τριάδα - Πολυκλαδικό Λύκειο)
		ΜΑΖΙΑ'Η ΠΟΤΑΜΑΚΙ ΑΡΙΟΧΩΡΙΟΥ	
		ΑΓ.ΤΡΙΑΔΑ ΑΡΙΟΧΩΡΙΟΥ	
		ΑΓ.ΤΡΙΑΔΑ ΠΟΛΥΚΛΑΔΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ	
		ΠΑΝΑΓΑΚΙΑ	
		ΜΠΙΡΜΠΙΤΑ	
	ΧΑΛΙΚΙ		
	ΔΗΜΟΣ ΤΡΥΦΙΛΙΑΣ	ΦΙΛΙΑΤΡΑ	ΥΠΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	ΝΑΟΣ ΟΡΘΙΑΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ/ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ - ΕΛΛΙΠΗΣ ΦΑΚΕΛΟΣ
ΚΑΤΟΥΝΑ ΑΜΥΚΛΩΝ		ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ - ΕΛΛΙΠΗΣ ΦΑΚΕΛΟΣ	
ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΤΑ	ΤΡΙΝΗΣΑ -ΣΚΑΛΑ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ - ΕΛΛΙΠΗΣ ΦΑΚΕΛΟΣ	
ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	ΤΑΝΟΣ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ - ΕΛΛΙΠΗΣ ΦΑΚΕΛΟΣ	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ	ΔΕΝΔΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΝΟΙΚΙΟΥ
	ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ	ΑΝΕΡΓΕΙΑ	ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (προς διερεύνηση) - ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΤΑΣΗ
	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	ΚΑΜΗΛΟΒΡΥΣΗ	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
	ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΣ	ΠΥΡΡΙ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - Διερεύνηση Έκτασης
	ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ	ΚΑΜΙΝΟΣ	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

5.4

Εμβολιασμοί

Τα παιδιά των Ρομά εμβολιάζονται παγίως σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμών. Παράλληλα με στόχο την προάσπιση και την προαγωγή της υγείας ευπαθών ομάδων πληθυσμών στον πληθυσμό των Ρομά πραγματοποιούνται υπό το συντονισμό της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας δράσεις αγωγής υγείας, διενέργειας ιατρικών εξετάσεων σε ενήλικες (καρδιολογικός, πνευμονολογικός, ενδοκρινολογικός και γυναικολογικός έλεγχος), κλινικής παιδιατρικής εξέτασης και εμβολιασμού παιδιών.

6.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

6.1

Υφιστάμενη Κατάσταση

- Δυσκολίες πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες, πηγές ενημέρωσης και πληροφόρησης.
- Δυσκολίες που συνδέονται με αστικοδημοτικά ζητήματα, με ελλιπή ενημέρωση, αλλά και με τον έντονο κοινωνικό και χωρικό αποκλεισμό, τα στερεότυπα, τον αντί-τσιγγανισμό και τις διακρίσεις.
- Μειωμένη συμμετοχή στα κοινωνικά και πολιτισμικά δρώμενα
- Ελάχιστη συμμετοχή των γυναικών και των νέων
- Έμφυλη διάσταση του κοινωνικού αποκλεισμού
- Έλλειψη κατανόησης της έννοιας του Πολίτη
- Ανάγκη κατανόησης της λειτουργίας του Κράτους και των θεσμών
- Μη τακτοποίηση αστικοδημοτικών θεμάτων
- Μικρή συμμετοχή σε τοπικές πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις

6.2

Δράσεις στον τομέα της κοινωνικής μέριμνας, της Ενδυνάμωσης & Κοινωνικής Ένταξης

- Λειτουργία Παραρτημάτων Ρομά/ Κέντρα Κοινότητας
- Αστικοδημοτική τακτοποίηση
- Ανάπτυξη δικτύων νέων και γυναικών Ρομά
- Κατασκήνωση παιδιών Ρομά
- Κοινωνική πρόληψη της παραβατικότητας
- Αθλητισμός
- Πολιτισμός

6.2.1

Λειτουργία Παραρτημάτων Ρομά/ Κέντρα Κοινότητας

- Παρέχουν μια σειρά υπηρεσιών και συνεχώς αναπτύσσονται ώστε να φιλοξενήσουν ένα ευρύτερο φάσμα κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Ορισμένες από τις αρμοδιότητες των Κέντρων Κοινότητας/Παραρτημάτων Ρομά είναι οι εξής:
 - Παροχή γενικής συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας, υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού κ.α.
 - Παροχή συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης σε παιδιά, ενήλικες και οικογένειες
 - Ανάπτυξη δράσεων δημιουργικής απασχόλησης και μαθησιακής στήριξης παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, σε συνέργεια με τα προγράμματα εκπαίδευσης που υλοποιούνται.
 - Προγράμματα για συνδρομή στη δημιουργία ευκαιριών για νέους, π.χ. επαγγελματικός προσανατολισμός για εφήβους, βελτίωση δεξιοτήτων, πολιτισμικές δραστηριότητες, προγράμματα νεανικής συμμετοχής και στήριξης, σε συνεργασία και άλλες υπηρεσίες και δομές.
 - Διοργάνωση εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, επικοινωνιακό και κοινωνικό περιεχόμενο όπως: οργάνωση ομάδων γειτονιάς για την ανάληψη κοινοτικών πρωτοβουλιών και την ενεργοποίηση των πολιτών,
 - Διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων προληπτικής ιατρικής και συνθηκών υγιεινής διαβίωσης, δικτύωση με φορείς της τοπικής κοινωνίας
 - Παροχή ενημερωτικής συνδρομής για θέματα νομικού χαρακτήρα
 - Συγκέντρωση και διανομή βασικών αγαθών
 - Ανάπτυξη Δικτύου Εθελοντισμού
- Στο πρώτο στάδιο της εξειδίκευσης εντάχθηκαν και λειτουργούν **50 Παραρτήματα Ρομά** σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας εκτός από τις Περιφέρειες Ηπείρου, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των περιοχών αυτών η Ειδική Γραμματεία προχώρησε σε περαιτέρω εξειδίκευση για τη σύσταση νέων Παραρτημάτων ενώ παράλληλα σχεδιάζεται η διεύρυνση με ειδικότητες για την προώθηση της απασχόλησης.

6.2.2

Αστικοδημοτική τακτοποίηση

- Συστάθηκε Ομάδα Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ) με τη συμμετοχή συναρμόδιων Υπουργείων έτσι ώστε να διερευνηθεί ο πλέον κατάλληλος διοικητικά τρόπος για την επιτάχυνση των διαδικασιών αστικοδημοτικής τακτοποίησης για το τμήμα του πληθυσμού Ρομά που αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα.
- Προωθήθηκε νομοθετική ρύθμιση για την άρση γραφειοκρατικών εμποδίων κατά την απόδοση βρεφών στις μητέρες χωρίς χαρτιά στα μαιευτήρια της χώρας με καθορισμό της διαδικασίας ταυτοποίησης των εν λόγω μητέρων και τη ληξιαρχική εγγραφή των τέκνων τους (άρθρο 68 του νόμου 4554/2018).

6.2.3

Ανάπτυξη δικτύων νέων και γυναικών Ρομά

Η παρέμβαση αυτή αποσκοπεί να συμβάλλει στη διαμόρφωση των συνθηκών για την ανάπτυξη κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά και ιδιαίτερα των νέων και των γυναικών μέσω της δημιουργίας τοπικών δικτύων οργάνωσης (grassroots organizations - οργάνωσης της βάσης - τοπικών κοινωνιών). Ειδικότερα θα στηρίξει την ανάπτυξη δικτύων νέων και γυναικών Ρομά με στόχο κυρίως να τους υποστηρίξει να βελτιώσουν τον ρόλο τους και να συμμετέχουν ενεργά και ισότιμα στην κοινωνία των πολιτών μέσω ενός προγράμματος μικρών επιχορηγήσεων.

6.2.4

Κατασκίνωση παιδιών Ρομά

Κατά την θερινή κατασκηνωτική περίοδο του 2018, υλοποιήθηκε πρόγραμμα με ένταξη 70 παιδιών Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (στο πλαίσιο του κρατικού προγράμματος κατασκηνώσεων) ενώ σχεδιάζεται παρέμβαση και για την καλοκαιρινή περίοδο του 2019.

6.2.5

Κοινωνική πρόληψη της παραβατικότητας

Το 2018 υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση με το Κέντρων Μελετών Ασφάλειας(ΚΕΜΕΑ), του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη με στόχο την υλοποίηση ολοκληρωμένης εκπαιδευτικής παρέμβασης σε θέματα κοινωνικής διαμεσολάβησης και προληπτικής ασφάλειας σε επιλεγμένες περιοχές - στόχους της χώρας με χρηματοδότηση από το Ε.Π. Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα.

6.2.6

Αθλητισμός

Την περίοδο 2017-2018 δημιουργήθηκαν 26 τμήματα αθλητικής άσκησης με συμμετοχή Ρομά σε εννέα (9) Δήμους της χώρας. Για την περίοδο 2018-2019 και επόμενες έχει τεθεί ως στόχος η αύξηση των Δήμων που θα ενεργοποιηθούν στο εν λόγω πρόγραμμα με συμμετοχή Ρομά σε 50 τμήματα την περίοδο 2018-2019 και σε 75 τμήματα την περίοδο 2019-2020, καλύπτοντας περισσότερους Δήμους ή περισσότερες χωρικές ενότητες στον ίδιο Δήμο όταν έχουμε μεγάλες συγκεντρώσεις Ρομά ή μεγάλη γεωγραφική διασπορά.

6.2.7

Πολιτισμός

Έχουν αποτυπωθεί οι άξονες παρέμβασης και τα ενδεικτικά μέτρα προκειμένου να εξειδικευτούν σε συνεργασία με το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο Πολιτισμού. Οι άξονες παρέμβασης αναφέρονται:

- Ευαισθητοποίηση (γενικού πληθυσμού και μαθητικού πληθυσμού) και
- Ένταξη και συνεργασία των Ρομά με τις υπάρχουσες πολιτιστικές δομές (Οριζόντια διάσταση των θεμάτων Ρομά στις πολιτιστικές δράσεις Δήμων και Περιφερειών - Δικτύωση με τους πολιτιστικούς φορείς σε τοπικό επίπεδο, πρόσβαση των Ρομά σε πολιτιστικά αγαθά, ενδυνάμωση Ρομά για πολιτισμική έκφραση και συμμετοχή).
- Σχεδιάζεται παρέμβαση και δράση ειδικά στο πλαίσιο της Ελευσίνας - Πολιτικής Πρωτεύουσας Ευρώπης 2021 με έμφαση στην προώθηση της πολιτισμικής δημοκρατίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου.

7.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

- Άρθρο 159 του Ν. 4483/2017 (ΦΕΚ 107 Α΄/31-07-2017) "Προσωρινή Μετεγκατάσταση Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων- Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης"
- Κοινή Υπουργική Απόφαση οικ. ΡΟ 64/7-02-2018 (ΦΕΚ 412/Β΄ /12-02-2018) Εφαρμοστική ΚΥΑ του άρθρου 159 του Ν. 4483/2017 Προσωρινή Μετεγκατάσταση Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων- Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης"
- Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 28586/283/22-05-2018 (ΦΕΚ 1924Β΄/30-05-2018) Τροποποίηση της Εφαρμοστικής ΚΥΑ του άρ. 159
- Άρθρο 55 του Ν.4520/22-02-2018 (ΦΕΚ 30 Α΄) «Διαδικασία απόδειξης γνώσης της γλώσσας ή της τοπικής διαλέκτου Ρομανί»
- Υπουργική Απόφαση 18397/Δ1.6560/30-04-2018 (ΑΔΑ: ΨΞΒΒ465Θ1Ω-NPH) «Συγκρότηση Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων του αρ. 48 του ν.4430/2016»
- Άρθρο 62 του Ν. 4554/2018 (ΦΕΚ 130 Α΄/ 18-07-2018) «Διαδικασία ταυτοποίησης μητέρας χωρίς αποδεικτικά στοιχεία ταυτότητας- ληξιαρχική εγγραφή τέκνου»
- Άρθρο 46 του Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ 50 Α΄/26-03-2019) «Καθορισμός ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα». Σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών.

8.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Η επίτευξη του οράματος της Ειδικής Γραμματείας και των στρατηγικών στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης 2017-2021, θα ενισχυθεί με τη λειτουργία ενός σταθερού σημείου αναφοράς, συγχρηματοδοτούμενου από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020», καθώς και από τη σύσταση των Περιφερειακών Ομάδων Κρούσης, συγχρηματοδοτούμενων από το Πρόγραμμα ΧΜ ΕΟΧ «Ενδυνάμωση και Κοινωνική Ένταξη των Ρομά».

9.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της παρακολουθεί τις διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις και έχει αναπτύξει συνεργασίες στο πλαίσιο εφαρμογής των συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ειδικότερα, συνεργάζεται με το Συμβούλιο της Ευρώπης, είναι μέλος της επιτροπής του CHAROM (Committee of Experts on Roma Issues), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ειδικότερα με τη Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης, Καταναλωτών και Ισότητας (DG Justice and Consumers), είναι μέλος της Επιτροπής των Εθνικών Σημείων Επαφής για τους Ρομά καθώς και με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεργάζεται επίσης με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), καθώς και άλλους διεθνείς οργανισμούς και φορείς της Ε.Ε. ή άλλων κρατών.

Επιπρόσθετα, είναι μέλος του δικτύου EUROMA network, του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά μέσω των Ευρωπαϊκών Διαθρωπικών Ταμείων (EUroma Network -European Network on Roma Inclusion under ESI Funds).

10.

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ,
ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ & ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
(ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019)**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ Π/Υ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Υποδομές	23.491.545 €	2017-2023	ΠΔΕ
Στέγαση*	15.000.000€	2017-2023	ΠΔΕ, ΧΜ ΕΟΧ
Ομάδες Διαχείρισης Οργανωμένων Χώρων Προσωρινής Μετεγκατάστασης	4.906.400 €	2017-2023	ΕΚΤ-ΠΕΠ (ΕΣΠΑ)***
Επιδότηση Ενοικίου	10.698.000 €	2017-2023	ΕΚΤ-ΠΕΠ (ΕΣΠΑ)***
Εκπαίδευση	11.344.886 €	2017-2021	ΕΚΤ- ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΒΔΜ (ΕΣΠΑ)
Απασχόληση	56.934.100 €	2019-2023	ΕΚΤ -ΠΕΠ (ΕΚΤ)***
Δημόσια Υγεία	11.677.380 €	2017-2023	ΕΚΤ-ΠΕΠ (ΕΣΠΑ)
Κοινωνική Μέριμνα Ενδυνάμωση, Κοινωνική Ένταξη, και Πολιτισμός-Αθλητισμός**	21.173.370 €	2016-2023	ΕΚΤ-ΠΕΠ (ΕΣΠΑ)***, ΧΜ ΕΟΧ, Εθνικά Προγράμματα
Δράσεις Στήριξης της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης Των Ρομά	3.460.000 €	2018-2021	ΕΚΤ-ΜΔΤ (ΕΣΠΑ), ΧΜ ΕΟΧ
ΣΥΝΟΛΟ	158.685.681 €	2017-2023	

* Αρχικά προβλεπόμενος προϋπολογισμός για την ανάπτυξη οργανωμένων χώρων μετεγκατάστασης, βάσει της έως σήμερα ωριμότητας των δήμων. Επιπρόσθετα, 2,5 εκατ. € θα συγχρηματοδοτηθούν από τον Ευρωπαϊκό Χρηματοδοτικό Μηχανισμό (ΧΜ ΕΟΧ) για την μετεγκατάσταση του καταυλισμού του Δήμου Κατερίνης για την κάλυψη δαπανών των οικίσκων. Ο π/υ των 15.000.000 € προκύπτει από τα 11.000.000 € για τις παρεμβάσεις που αφορούν στην ανάπτυξη οργανωμένων χώρων προσωρινής μετεγκατάστασης και τα 4.000.000 € για πιθανή αντικατάσταση παραπηγμάτων με οικίσκους.

** Επισημαίνεται ότι, στο συνολικό προϋπολογισμό του τομέα «Κοινωνική Μέριμνα Ενδυνάμωση, Κοινωνική Ένταξη και Πολιτισμός-Αθλητισμός» συμπεριλαμβάνεται και η δράση των Παραρτημάτων Ρομά (Α' & Β κύκλος πρόσκλησης).

*** Πίνακας 10 «Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Προτεινομένων Δράσεων ανά ΠΕΠ και Κατηγορία Δράσεων»

Ο προϋπολογισμός διαμορφώνεται συνεχώς, βάσει των αιτημάτων των Δήμων.

11.

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ
ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΝΑ ΠΕΠ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΡΟΜΑ (Β' Κύκλος)	ΟΜΑΔΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΟΜΑΔΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΝΟΙΚΙΟΥ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΝΕΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	0	259.200	1.279.500	1.260.000	518.400	972.000	1.375.000	5.664.100
Κεντρική Μακεδονία	1.404.000	1.036.800	1.624.000	1.440.000	259.200	1.080.000	1.650.000	8.494.000
Δυτική Μακεδονία	37.440	0	181.280	240.000	120.000	216.000	350.000	1.144.720
Ήπειρος	561.600	0	550.200	180.000	0	216.000	350.000	1.857.800
Θεσσαλία	-	518.400	906.800	1.260.000	518.400	972.000	1.375.000	5.550.600
Στερεά Ελλάδα	1.404.000	1.036.800	1.213.800	360.000	388.800	324.000	550.000	5.277.400
Αττική	0	500.000	2.500.000	1.800.000	425.000	1.000.000	1.500.000	7.725.000
Δυτική Ελλάδα	561.600	777.600	1.522.200	1.080.000	388.800	972.000	1.375.000	6.677.200
Πελοπόννησος	0	0	0	1.188.000	324.000	756.000	766.500	3.034.500
Ιόνια Νησιά	0	0	722.300	450.000	100.000	216.000	350.000	1.838.300
Βόρειο Αιγαίο	0	259.200	403.500	180.000	0	216.000	350.000	1.408.700
Νότιο Αιγαίο	0	259.200	335.600	540.000	100.000	216.000	350.000	1.800.800
Κρήτη	0	259.200	438.200	720.000	0	216.000	350.000	1.983.400
ΣΥΝΟΛΟ	3.968.640	4.906.400	11.677.380	10.698.000	3.142.600	8.100.000	10.691.500	53.184.520

*** Ο παραπάνω πίνακας αντιστοιχεί με τον προϋπολογισμό των δράσεων ΕΚΤ ανά περιφέρεια.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
ΤΩΝ ΡΟΜΑ